Zuster Ludgera zou heeten. De plechtigheid geschiedde na de Vesperen en werd verricht door onzen Hoogeerw. meermaals genoemden Heer Biechtvader, die een schoone toespraak hield over den tekst „De Heer leidt mij en niets zal mij ontbreken." De talrijke aanwezige familie der drie gelukkige bruidjes volgde de plechtigheid met groote belangstelling; het maakte ook werkelijk indruk, hen daar zoo met haar drieën in het bruidskleed naast elkaar te zien zitten.

Den 27e October ontvingen wij nogmaals een bezoek van Z.D.H.H. onzen Aartsbisschop; daags daarna vierden wij alweder feest en wel: de inkleeding van onze lieve Zuster Christina Brauer, die den naam kreeg van Zuster Cecilia. Onze reeds meermalen genoemde Hoogeerw. Heer Biechtvader verrichtte de plechtigheid en sprak ons zeer schoon toe; de talrijke familie van onze lieve bruid waren zeer gesticht door de schoone plechtigheid en vierden het feest met ons mee. – En de 17e November brachtons nogmaals een dergelijke feestdag, n.l. de Professie van onze lieve Zuster Walburga. Daar onze Hoogeerw. Heer Biechtvader, die ook voor deze plechtigheid was aangesteld, door ziekte werd verhinderd, verrichtte onze Zeer Eerw. Extraordinarius, de Zeer Eerw. Heer Pastoor ter Horst van Rijsenburg, ze in zijne plaats; wij allen waren diep getroffen door de schoone predikatie, die Z.Eerw. hield, en ook de dierbare Ouders en verdere familie van onze gelukkige zuster konden niet genoeg uitdrukken hoe schoon zij de plechtigheid vonden.

Het Sint-Nicolaas avondje werd op huiselijke wijze vroolijk gevierd; met een zeer bijzonder geschenk verraste ons onze lieve Eerw. Moeder, die n.l. aan Monseigneur onzen Aartsbisschop had gevraagd, of wij onze jaarlijksche kleine retraite voor de hernieuwing der geloften onder leiding van een Pater mochten houden, welk verzoek werd toegestaan, en zoo zagen wij verlangend deze schoone dagen tegemoet. Omstreeks dezen tijd waren de drie jaar verstreken, gedurende welke de Zeer Eerw. Heer Pastoor ter Horst van Rijsenburg onze buitengewoone Biechtvader was geweest; Monseigneur onze Aartsbisschop benoemde in zijne plaats den Hoogeerw. Hooggel. Heer Mgr. Dr. H.J. Th. Brouwer, den Vicaris, door ons zoo terecht „onzen Hoogeerwaarden Vader" genoemd, terwijl toch ook de Zeer Eerw. Heer Pastoor ter Horst Biechtvader bleef en ten allen tijde door de Zusters kon ontboden worden; wij blijven Monseigneur ten Zeerste dankbaar voor Z.D.H.H. vriendelijke zorgen ten onzen opzicht. Het Kerstfeest vierden wij op de gewone, heerlijke wijze, met de Nachtmis om 12 uur, opgedragen door den Zeer Eerw. Hoogget. Heer Professor Dr. de Jong, die ons ook zeer schoon toesprak. Onze driedaagsche retraite hielden wij dus onder de leiding van den Zeer Eerw. Pater Polman uit Rotterdam; het waren buitengewoon genadenrijke dagen. De verschillende meditaties en conferenties deden ons veel goed en hielpen ons, het jaar heilig te besluiten.

1916.

Wij mochten het nieuwe jaar weer heerlijk beginnen met een uitstellingsnacht; voor het uitgestelde heilig Sacrament vernieuwden wij ook onze geloften onder de Hoogmis, opgedragen door den Zeer Eerw. Pater Polman, die onze retraite had geleid. Wij volgden bij de hernieuwing der geloften nu voor de eerste maal het nieuwe ceremoniale, hetgeen een bijzonderen luister aan de plechtigheid bijzette. – Een der eerste dagen van Januari ontvingen wij van den Heer C. Kernoay uit Cothen een mooi geschenk, n.l. f 200.– voor het schilderen, schoonmaken en aanbrengen van nieuwe vensters in onze kapel; moge O.L. Heer het onzen geachten weldoener loonen. Weldra gingen echter droevige dagen voor ons aanbreken. De eerste donkere wolk was een ernstige ziekte van onze lieve Eerw. Moeder; reeds eenige weken gevoelde deze zich telkens minder goed, maar toch bleef H.Eerw. vrijwel op de been. De laatste dagen van Januari ging het nog minder, en moest H.Eerw. af en toe te bed blijven; maar den eersten Zondag van Februari stond H.Eerw. toch weer op en ging 's middags in de gewone maand-proces. die mee om het beeld der Moeder Gods te dragen. Maandags was H.Eerw. evenwel veel minder goed en Dinsdags begonnen we wat onrust te worden; de dokter kwam, en wat we gevreesd hadden, bleek maar al te waar: 't was een herhaling van de oude kwaal: galsteenen. De pijnen waren af en toe hevig, evenwel toch niet zóó

erg als in het jaar 1913, maar nu was de zwakte veel grooter; we maak-
ten inderdaad angstige dagen door. Den 21e Februari ontvingen wij
een bezoek van zZ.Ex. Monseigneur den Aartsbisschop, vergezeld van
den Hoogeerw. Heer Vicaris; beiden kwamen in het slot en bezochten
onze lieve zieke even; Monseigneur drong er op aan, dat er een con-
sult zou plaats hebben met Dr. Boekelman uit Utrecht. Dit ge-
beurde Donderdags daarna, en gaf ons gelukkig veel geruststelling,
want beide doctoren, en Dr. Boekelman en onze huisdokter, Dr. Groot,
verklaarden, dat het gevaar geheel geweken was. Behalve galsteen
leed onze Eerw. Moeder aan de lever, ook een nier was ontstoken,
maar gevaar was er toch niet, en door een zorgvuldige behande-
ling en goede voeding zou onze lieve Eerw. Moeder onder Gods
zegen weer genezen. Ongeveer dezen tijd was ook onze lieve zuster
Catharina aan het sukkelen; zij klaagde over pijn in de maag en in
het lijf, en daar zij eenige dagen veel last had van overgeven
werd ook zij door den dokter grondig onderzocht; maar deze be-
vond niets dan een zware kou; zuster Catharina moest dus een
paar dagen te bed blijven om 't goed uit te vieren. Onderhusschen
kregen eenige zusters influenza, bijna al de anderen zware ver-
koudheid, zoodat het koor hoe langer hoe kleiner werd en ook
voor de gewone werkzaamheden aan alle kanten handen te kort
waren. Slechts met de grootste inspanning slaagden wij er in,
het nachtkoor door te laten gaan; voor vele nachten moesten we
ons behelpen met slechts zes zusters, — maar het ging dan tenminste
nog, en ondanks de moeilijke dagen deden we allen ons best, den
moed er in te houden. Zoo braken de dagen van het veertig-uur-
gebed aan, 5, 6 en 7 Maart. Gelukkig waren we toen in zoover
hersteld, dat we onzen uitstellings nacht als naar gewoonte konden
houden, alleen liet onze lieve Eerw. Moeder zeggen, dat we niet, zooals
anders wel eens gebeurde, zoo den halven nacht mochten opblijven. De
zusters moesten allen oppassen, ook met het oog op de koude. Onze lieve
zuster Catharina was van haar maag-ongesteldheid ook weer bekomen,
en had al dringend aan de ziekenzuster verzocht, weer meer in de
rij der gewone oefeningen te mogen komen. Daar zij evenwel ook
aan 't hoesten was gegaan en alle teekenen gaf van verkoudheid, liet
onze lieve Ms. Subpriorin dit nog niet toe, ja, zeide haar zelfs, in bed te
blijven en de koude goed uit te vieren. Dit was haar een zwaar offer; maar
dagavond liet zij nogmaals verzoeken, of ze den volgenden morgen toch op
mocht staan voor de H. Communie, maar Moeder Subpriorin vond beter
van niet. Zij had toen een tamelijk slechten nacht, en Dinsdagmorgen
schrikte Ms. Subpriorin werkelijk van haar; zij lag zoo akelig blauwwit
en haalde heel kort en met moeite adem; ook klaagde zij over be-
naurdheid en pijn op de borst. De dokter, die juist dien dag voor onze
lieve Eerw. Moeder kwam, werd ook even bij zuster Catharina ge-
bracht — en hij stond ontzet! Hij constateerde zware longontste-
king: beide longen waren hevig aangedaan, zij moest onmiddellijk
behandeld worden, er was geen minuut te verliezen! Men kan zich onze
schrik en droefheid voorstellen. Onze Hoogeerw. Heer Biechtvader werd
direct gewaarschuwd, en ongeveer een uur ontving onze lieve zieke bij
volle kennis de laatste H.H. Sacramenten. Van toen af ging het steeds
achteruit; wel kende zij iedere zuster, die haar even bezocht, nog
goed, maar toen de dokter om 4 uur nog even terug kwam, vond
hij haar veel minder, en 's avonds om 8 uur, bij zijn herneuwd
bezoek, voorspelde hij, dat zij den nacht niet zou doorkomen. En zoo
was het ook: 's avonds om half tien blies zij heel zacht en kalm,
bijna zonder doodstrijd, den laatsten adem uit. Tot het laatste oogen-
blik was zij bij kennis geweest, en geheel volkomen overgegeven aan
Gods H. Wil, vol vertrouwen en rustig ging zij den dood in. Reeds
meermalen bij haar leven had zij gezegd, dat zij het zoo schoon
vond om jong te sterven. Ja, jong, dat was zij wel: zij telde 26½ jaar
en was iets meer dan 2 jaar geprofest! — Vrijdags had de begrafenis plaats
Om 7 uur werd een stille H. Mis opgedragen door den Zeer Eerw. Hoogeerl.
Heer Prof. Dr. de Jong, Heerbroer van onze dierbare overledene, waarbij nog
vier andere broers van haar tegenwoordig waren: twee, die door de mo-
bilisatie tijdelijk in dienst waren en twee, die op het klein Seminarie
te Culemborg studeerden. Om 9 uur deed onze Hoogeerw. Heer Biechtvader
het plechtig Requiem, waarbij eenige Heeren Professoren van ons Seminarie
tegenwoordig waren. Daarop volgde de begrafenis; Professor Dr. de Jong
ging als assistent van den Priester mee naar het kerkhof, de beide
studenten van het klein Seminarie deden dienst als misdienaar en gin-

gen dus ook mede. Het weer was zeer slecht, er viel een koude, vaste sneeuw en er woei een scherpe wind; met het oog op de vele verkoudheden bleven er eenige zusters in de kapel; het was dus een droevige kleine stoet, die de dierbare overledene ten grave begeleidde! – Na terugkeer van het kerkhof werden we allen even op de ziekenkamer geladen bij onze lieve zieke Eerw. Moeder; dit deed ons allen goed. – Den volgenden dag, 11 Maart, herdacht onze lieve Moeder Salesia den dag, waarop zij voor 50 jaar hare H. Geloften aflegde; reeds vroeger was besloten, wegens de ziekte van onze Eerw. Moeder het vieren van dit feest uit te stellen tot den 2en Paaschdag. Toch wilde onze Eerw. Moeder het een klein beetje herdacht hebben. Daarom kwamen wij 's morgens na de H. Mis allen in de Communiteitskamer samen om de jubilaresse te feliciteeren en hielden verder den dag recreatie, terwijl ook een blanketje extra in den refter werd opgedragen; onze Eerw. Moeder meende, dat de zusters na de ernstige, gedrukte dagen hieraan behoefte hadden.

Den 29en Maart ontvingen wij nogmaals een bezoek van onzen Doorluchtigen Aartsbisschop, die zich kwam vergewissen omtrent den toestand van onze lieve Eerw. Moeder, welke, helaas, niet zeer vooruitgaande was. Ook op Witten Donderdag, den 20en April, kwam Zijne Hoogheid nog even. Dien morgen waren de plechtigheden verricht – als van ouds, zouden wij haast zeggen – door onzen Hoogeerw. Vader den Vicaris. De verdere dagen der Goede Week kwam de Zeer Eerw. Hoogeerw. Heer Prof. Dr. de Jong, zoals ook het vorig jaar. Op uitdrukkelijk verlangen van onze Eerw. Moeder, die ook met onzen reeds genoemden Hoogeerw. Heer Biechtvader had geraadpleegd, werd het uitgestelde gouden jubileum van onze lieve Moeder Salesia toch den tweeden Paaschdag gevierd, zij het dan ook helaas zonder onze lieve Eerw. Moeder. Zoo werd dus de gouden bruid op den eersten Paaschdag ~~pa~~ het hof in plechtige processie door ons afgehaald van het kamertje der Eerw. Moeder en naar de feestelijk versierde communiteitskamer geleid, waar een tafel vol geschenkjes en de gebruikelijke, hartelijke felicitatie wachtte. De avondrecreatie werd gezellig doorgebracht; den volgenden dag, den eigenlijken feestdag, werd 's morgens om 7 uur de Hoogmis opgedragen door onzen reeds genoemden Hoogeerw. Heer Biechtvader. De zusters communiceerden vóór de H. Mis, opdat de gouden bruid alléén onder de H. Mis zou kunnen communiceeren. De gebruikelijke vernieuwing der geloften werd door onze lieve feestelinge met duidelijk verstaanbare stem uitgesproken; ook zong zij zelve het driemaal herhaald „Suscipe," dat door het koor werd beantwoord. Onze Hoogeerw. Heer Biechtvader hield een schoone toespraak; bijzonder treffend waren de woorden uit het Evangelie van den dag: „Blijf bij ons Heer, want het wordt avond." – Voorwaar, dat mag zeker zij wel zeggen, die haar gouden professie-jubileum viert. – De verdere dag werd gewoegelijk doorgebracht; onze lieve feestelinge bekleedde bij de Sexten zelf de bediening van Officiante, met zoo duidelijke stem en zoo nauwkeurig, dat men niet licht hare doofheid zou bemerkt hebben. Om half drie werden de Vesperd en het Lof gezongen, waarvoor de Zeer Eerw. Heer H. Schneider, Kapelaan te Rijsenburg, kwam, die een heel mooie preek hield, een Hollandsche, maar waaraan Z.Eerw. een hartelijk Duitsch woordje toevoegde om onze jubilaresse te feliciteeren. Een eigenaardige, schoone plechtigheid besloot dit gedeelte van het feest: daar de werklieden den volgenden dag hun werkzaamheden voor het inzetten der nieuwe vensters in de Kapel hervatten zouden – ze hadden deze slechts voor de feestdagen onderbroken – moest na het Lof het H. Sacrament weer in de voorkapel worden overgebracht. En zoo schaarden alle zusters zich met brandende kaarsen in processie, onmiddellijk nadat de Zegen gegeven was, en begeleidden onder het zingen van een feestelijk „Sacris solemniis" den verborgen God over ~~altaar~~ naar de kleine kapel binnen het slot. Onze lieve jubilaris ging vlak voor het H. Sacrament uit, haar met goud versierde kaars dragend. De avondrecreatie werd vrolijk doorgebracht en zoo eindigde ons „gouden feest."

Den 23en Mei, geheel onverwachts, ontvingen wij wederom een bezoek van L.D.H.H. onzen Aartsbisschop, die nog eens kwam hier naar onze lieve Eerw. Moeder; veel voortgang maakte de genezing nog niet; ook kon H. Eerw. helaas in 't geheel niet deelnemen aan onze plechtige Sacramentsprocessie op H. Sacramentsdag. Door het slechte weer der voorgaande dagen hadden we ook niet zooveel werk kunnen maken van de tuinversiering als het vorig jaar; en daar we ons, wegens het geschilderd worden der groote kapel, reeds van omstreeks Paschen in onze voorkapel moesten behelpen, was ook het altaar in den tuin niet met dien luister opgesteld als het jaar te voren, toen we er grootendeels het altaar der kleine kapel voor hadden kunnen gebruiken. Evenwel: allen hadden eendrachtig de hand aan het werk geslagen en zoo waren we er toch in geslaagd, aan alles een feestelijk aanzien te geven. Gelukkig was het weer buitengewoon mooi en zoo verliep alles in de beste orde; het H. Sacrament werd, evenals het vorig jaar, gedragen door den L.Eerw. Heer Prof. Dr. de Jong, die de Hoogmis had gecelebreerd. De

processie trok ook tweemaal het binnentuintje rond, en onze lieve Eerw. Moeder keek we door het venster van haar kamertje in het tegenover liggend gangraam, terwijl zij in een ziekenstoel zat; zoo had Zl Eerw. tenminste toch iets van de feestelijkheid.

Den 20en Juli, geheel onverwacht, kwam ZDHW. Monseigneur onze Aartsbisschop ons weer even bezoeken. Het was maar een kort bezoek: ZDHW. kwam uit vriendelijke belangstelling even naar onze Eerw. Moeder zien. Haar toestand was, helaas, niet zoo snel vooruitgaande als we gehoopt hadden; het patroonfeest, 2 Augustus, werd dan ook slechts weinig gevierd. Wel was onze lieve Eerw. Moeder gelukkig goed genoeg, om èn den 1en Augustus, bij den ingang van 't feest, een uurtje in ons midden te kunnen zijn op de ontvangstkamer, èn den 2en Aug., den eigenlijken feestdag, maar toch, al waren we hier dankbaar voor, gevoelde niemand die echte feststemming van andere jaren. – Den 10en Augustus vierden we weer een zilveren professiefeest, en wel van onze lieve Moeder Maria. Daar de eigenlijke datum, de 10e, op een Vrijdag viel, vierde onze lieve Eerw. Moeder het feest op den volgenden dag, te meer daar dat ook de familie der zilveren bruid beter schikte. Den vorigen avond om 7et uur haalden we dan onze lieve feestelinge af op de ziekenkamer, waar zij door onze lieve Eerw. Moeder was gefeliciteerd en van haar het zilveren kroontje had ontvangen; helaas gevoelde onze Eerw. Moeder zich niet goed genoeg, zelf de felicitatie der zusters te kunnen bijwoonen. In processie ging het dus naar de ontvangstkamer, waar een met geschenkjes beladen tafel de zilveren bruid wachtte, en wij haar feliciteerden. Bijzonder aangenaam werden wij verrast door eenige prachtige geschenken, door de familie van onze lieve Moeder Maria ons voor de kapel gezonden, n.l. een zeer mooie, nieuwe loper voor het priesterkoor, een paar Russisch-zilveren lantaarntjes en zilveren aktestelsels voor onze glazen Mis-ampullen, voorwaar kostbare geschenken, waarvoor wij onzen geachten wel, doners zeer dankbaar blijven. Zaterdagmorgen was de eerste H. Mis om 7 uur, de plechtige Hoogmis om kwart over negen, opgedragen door onze Hoogeerw. reeds meermaals genoemden Heer Biechtvader, die ook een hartelijk feestwoordje tot ons richtte. De talrijke familieleden van onze lieve zilveren bruid woonden in het priesterkoor de plechtigheid bij en konden zich zelf overtuigen, hoe mooi de nieuwe loper het priesterkoor versierde. Na afloop begeleidden wij onze feestelinge onder het zingen van een Maria-lied naar de spreekkamer, want de familie kon niet heel lang blijven en wilde toch gaarne een poosje met de zilveren bruid spreken. De verdere dag werd in blijde feststemming doorgebracht; 's avonds was onze lieve Eerw. Moeder gelukkig zooveel beter, dat zij een uurtje bij ons kon zijn, hetgeen natuurlijk de vreugde verhoogde. Met verscheidene liederen en voordrachtjes werd de avond gezellig doorgebracht, en toen het klokje van gehoorzaamheid ons naar de kapel riep, waren allen het er over eens, dat het een blijde feestdag was geweest. –

Den 25en Augustus, bij het eindigen van zijne retraite, kwam ZDHW. Monseigneur onze Aartsbisschop ons al wederom een kort bezoek brengen, om nog eens te zien naar onze lieve Eerw. Moeder, wier ernstige ongesteldheid nog steeds aanhield. – Den 8en September vierden wij het feest van O.L. Vrouw Geboorte met de gebruikelijke lichtjes-processie, welke wij, begunstigd door het mooie weer, evenals de vorige drie jaren op ons binnentuintje konden doen plaats hebben. Helaas kon onze lieve Eerw. Moeder er onmogelijk deel aan nemen. Haar toestand was de laatste dagen weer minder bevredigend: wel had reeds sedert eenigen tijd de vreeselijke jeuk haar verlaten, die haar maanden lang had geplaagd en dag noch nacht met rust had gelaten, doch nu kwam de hoge koorts weer opzetten, die haar zooveel afmatte. De dokter had reeds eenige malen een operatie voorgesteld, maar hiertegen zag onze lieve zieke toch erg op, ook de meeste zusters vreesden er voor. Zoo begon onze groote retraite, van 10 tot 19 September, geleid door den Zeer Eerw. Pater E. Beuzen, C.SS.R. De eerste dagen daarvan brachten ons ernstige ongerustheid omtrent onze lieve Eerw. Moeder, die door de hoge koorts geheel uitgeput was en 't sterven nabij scheen. De dokter stelde ons echter gerust; hoewel hij den toestand ernstig vond, oordeelde hij toch bedienen nog volstrekt niet noodig. Na eenige dagen week de koorts ook, doch nu kwam helaas het jeuken weer op zetten. Zoo bleef het gedurende de retraite op en af gaan. Den 19en September evenwel was onze lieve zieke weer wat beter, zoo dat we voor de sluiting der retraite allen op de ziekenkamer den zegen gingen halen. Hoewel het een gewone weekdag was, hadden we toch onder de H. Mis uitstelling van het allerh. Sacrament en begonnen we met een gezongen "Veni Creator." Om 9 uur was het slotwoord met Te Deum en pauselijken zegen, en zoo behoorden ook die dagen van genade weer tot het verleden. – Omstreeks dezen tijd ontvingen wij een kostbaar geschenk van de goede vaders onzer lieve Zr. Gertrudis, den Heer Kromwijk en echtgenote, n.l. f 200.– als bijdrage voor onzen nieuwen Kruisweg; moge de goede God onze geachte weldoeners loonen! – De 18e October brachten ons een dubbele plechtigheid, n.l. de Professie van onze twee lekenzusters, Zuster Egberta en Zuster Walfrida. Daar onze Hoogeerw. Heer Biechtvader ongesteld was, was de Zeer Eerw. Hoogel. Heer C. Hartman, Professor en Directeur van het Groot Seminarie aangesteld voor deze plechtigheid; ZEerw. sprak ons toe in een hartelijke predikatie, waarin hij met enkele woorden aanwees hoe zwaar het ons allen moest vallen,

dit feest zonder onze lieve Eerw. Moeder te moeten vieren; nu, dat waren allen met hem eens! Wel was Z.Eerw. dien laatsten tijd wat beter, maar voor een dergelijke plechtigheid ontbraken haar de krachten toch. Indanks dit gemis deden we allen ons best, zoo goed mogelijk een feestelijke stemming te bewaren; de talrijke familieleden genoten zeer van de schoone plechtigheid.

In den nacht van het Allerheiligen-feest hadden we weder uitstelling van het allerh. Sacrament; het nachtkoor was bijna geheel voltallig bezet. – Den 15en November brachte L.D.H.H. onze meermalen genoemde Aartsbisschop ons een, hoewel zeer kort, bezoek; bij deze gelegenheid stelde L.D.H.H. vast, dat in het vervolg de leekepostulanten, die zich zouden aanmelden, minstens f 3 00.– moesten medebrengen (tot nog toe was er geen vaste som voor bepaald geweest.) – Den 22en November hadden wij weer een Professie; onze lieve Luster Cecilia was nu aan de beurt, op den feestdag van haar Patrones. Ditmaal was onze Hoogeerw. Heer Biechtvader het welk, die de plechtigheid verrichtte, daar Z.Eerw. hersteld was. Ook nu weer moesten we zonder onze lieve Eerw. Moeder feest vieren, maar de eerste gang van ons Bruidje na haar Professie was naar de Ziekenkamer, waar onze Eerw. Moeder haar zeer aangedaan wachtte. Verschillende prachtige bloemstukken waren voor de plechtigheid gezonden, waarvan we, dank zij de zorgzame behandeling onzer Zusters Kosteressen, nog weken lang plezier hadden bij het H. Sacrament. – De Sint-Nicolaas avond werd vrolijk gevierd; de heilige bisschop gewaardigde zich ons weer in eigen persoon te bezoeken!!! en het schijnt wel, dat hij in den hemel een groote macht bezit, tenminste, hij brachtzakken vol geschenkjes mee! Maar wat het meest de feestvreugde verhoogde was, dat onze lieve Eerw. Moeder zich goed genoeg gevoel, de, om een uurtje in ons midden door te brengen. Dit maakte ons allen zoo blij! – Op het feest der Onbevlekte Ontvangenis hadden wij nog eens de nachtelijke uitstelling, en zoo naderden we het hoogheilig Kerstfeest, dat weder met de Nachtmis om 12 uur werd gevierd; hiervoor kwam, evenals de vorige twee jaren, de Zeer Eerw. Hoogel. Heer Prof. Dr. J. de Jong. Daar er geen sprake van was, dat onze lieve Eerw. Moeder in de kapel kon komen, werd de H. Communie haar voor de Nachtmis gebracht op de Ziekenkamer, hetgeen ons wel wat ontroerde! 's Middags na het lof gingen wij allen even naar de Ziekenkamer, om onze lieve zieke „zalig Kerstfeest" te wenschen; op haar verzoek zongen wij een paar Kerstliedjes; maar de ware feestvreugde was toch wel wat gestoord. Zoo naderden we den laatsten dag des jaars, toen ons nog een sterfgeval kwam treffen: onze lieve Luster Antonia, die sedert den zomer van 1904 in een zieken inrichting in Duitschland (Telgte) was, was den 25en December overleden, maar door den oorlog ontvingen wij het bericht eerst den 29en. Zij was niet in staat geweest, de H. Communie te ontvangen, maar het H. Oliënsel had men haar wel toegediend. Dien avond en ook den volgenden baden wij het Officium Defunctorum voor de rust harer ziel, de gewone meditaties der retraite konden hierdoor niet geregeld plaats hebben; gelukkig maar, dat er dit jaar geen Pater voor de retraite was uitgenoodigd.

Voordat het jaar gesloten wordt, moet hier nog iets verteld worden, dat te zijner plaatse bij vergissing werd overgeslagen, n.l. omtrent een bezoek van „onzen Hoogeerwaarden Vader uit Utrecht," de Hoogeerw. Heer Vicaris. Deze kwam den 23en November onze Eerw. Moeder bezoeken en eenige zaken bespreken. Toen het gesprek geëindigd was, besloot onze Eerw. Moeder ons eens te verrassen en zeide aan: „Hoogeerwaarde Vader, nu zal ik niet bellen, maar gaat u nu eens stilletjes naar de communiekamer de Zusters goeden avond zeggen." Zoo gezegd, zoo gedaan. Heel alleen liep onze Hoogeerw. Vader de wegens den oorlogsdurte zeer spaarzaam verlichte gangen, en kwam bij de keukendeur; daar moest Z.Eerw. eens even om een hoekje kijken. Dat gaf een gelach en plezier! Alles was er druk in de weer, met groenten schoonmaken, klompen en schoenen verstellen, enz. Onze Hoogeerw. Vader had er zelf plezier in! Toen ging het naar de communiekamer: ook hier was alles in beste waarde: verstelgoed, wasch voawen, breikousen. De Zusters konden hun oren en ogen niet geloven, toen ze op eens „goeden avond" hoorden en den onverwachten bezoeker zagen! En Z.Eerw. had een geheimzinnig pak onder den arm; wat mocht dat bevatten? Een alleraardigste verrassing: wat poppen van speculaas, en eigenhandig deelde onze Hoogeerw. Vader aan ieder een stukje uit. Het laat zich begrijpen, hoe vrolijk allen waren, en veel te gauw ging het kwartierje voorbij, waarna de bezoeker weer vertrok.

Wij eindigden het jaar evenals de vorige keeren met nachtelijke uitstelling van het H. Sacrament. Veel, veel was er den goeden Jezus te vragen in de dubbel moeilijke tijden van de ziekte onzer lieve Eerw. Moeder en de ellende van den oorlog om ons heen – maar ook veel, heel veel om voor te danken! Zoovel hulp en zegen hadden we mogen ontvangen in het afgelopen jaar, waaronder zeker niet het minst de restauratie van